

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 270/05-76

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 1. marca 2006 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Štefana Ogurčáka prerokoval prijatú sťažnosť MUDr. V. K., bytom K., zastúpeného advokátkou Mgr. R. Z., B., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 144/90 a postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 276/04 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 144/90 porušil základné právo MUDr. V. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Krajský súd v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 276/04 neporušil základné právo MUDr. V. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

3. MUDr. V. K. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 100 000 Sk (slovom stotisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Prešov p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. MUDr. V. K. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 14 887 Sk (slovom štrnásťtisíc osemstoosemdesiatšedem slovenských korún), ktorú je Okresný súd Prešov p o v i n n ý vyplatiť na účet jeho advokátky Mgr. R. Z., B., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 20. decembra 2005 č. k. I. ÚS 270/05-40 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť MUDr. V. K., bytom K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou Mgr. R. Z., B., ktorou namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 144/90 a postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 276/04.

Zo sťažnosti a jej príloh vyplýva, že o návrhu sťažovateľa zo 16. júla 1985 na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“) koná pod sp. zn. 13 C 144/90 od 17. decembra 1990 okresný súd po tom, ako z konania v predmetnej veci boli vylúčení všetci sudcovia pôvodne miestne a vecne príslušného Okresného súdu Vranov nad Topľou (ďalej len „okresný súd 1“). Proti rozsudku okresného súdu z 3. septembra 2003 podal sťažovateľ 21. októbra 2003 odvolanie, o ktorom konal krajský

súd. Podľa tvrdenia sťažovateľa tak okresný súd, ako aj krajský súd konajú v jeho veci s prietiahmi, čím sa prehľbuje stav jeho právnej neistoty, oddaľuje sa právoplatné skončenie sporu, a tým, že „*drvivú väčšinu vecí, ktoré patrili do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, počas celého súdneho konania používala a používa sťažovateľova bývalá manželka*“, vznikla sťažovateľovi aj „*značná ujma, nakoľko mu súd svojím nekonaním znemožnil používať vlastný majetok po dlhú dobu. Tento stav odôvodňuje aj poskytnutie materiálneho zadostučinenia. Postavenie sťažovateľa je naďalej neisté, keďže vec nie je od roku 1985 právoplatne skončená*“.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti ďalej okrem iného uviedol:

„Rozsudkom Okresného súdu vo Vranove nad Topľou, číslo konania 4 C 114/85-12, zo dňa 28. 2. 1985, bolo zrušené bezpodielové spoluvlastníctvo manželov MUDr. V. K. a MUDr. E. K., rodenej B. ešte za trvania manželstva. Uvedený rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 5. 4. 1985.

Keďže k vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva manželov nedošlo dohodou, podal sťažovateľ dňa 16. 7. 1985 na Okresný súd vo Vranove nad Topľou návrh na súdne vyporiadanie BSM. Návrh bol evidovaný na uvedenom súde pod spisovou značkou 4 C 415/85. (...)

V spornej veci nemohol rozhodovať Okresný súd vo Vranove nad Topľou, nakoľko došlo k vylúčeniu všetkých jeho sudcov z rozhodovania v tejto veci. Z tohto dôvodu bola vec prikázaná na ďalšie konanie Okresnému súdu v Prešove, ktorému bol spis predložený dňa 17. 12. 1990 (...).

(...) 3. 9. 2003 – na pojednávaní bol vynesený rozsudok číslo konania 13 C 144/90–576.

Voči tomuto rozsudku podal navrhovateľ odvolanie a vec sa momentálne nachádza na Krajskom súde v Prešove v štádiu odvolacieho konania. Do dnešného dňa nebolo Krajským súdom v Prešove vytyčené žiadne pojednávanie a ani neboli vykonané žiadne iné úkony smerujúce k tomu, aby vec bola meritórne rozhodnutá. Tento neodôvodnený prietah v súdnom konaní trvá už viac ako jeden rok. (...)

Vzhľadom na skutočnosť, že Okresný súd v Prešove v konaní vedenom pod spisovou značkou 13 C 144/90 ako aj Krajský súd v Prešove konajú neúmerne dlho a v určitom čase

nevykonávali vo veci žiadne úkony smerujúce k odstráneniu sťažovateľovej právnej neistoty, rozsudok bol vynesený až po 13 rokoch (stále nie je právoplatný), má sťažovateľ za to, že Okresný súd v Prešove ako aj Krajský súd v Prešove porušili jeho ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa článku 48 odsek 2 Ústavy Slovenskej republiky.“

Vychádzajúc z uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Odporcovia vo veci vedenej pod spisovou značkou 13 C 144/90 porušili právo sťažovateľa MUDr. V. K., bytom K., na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa článku 48 odsek 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Odporcovia sú povinní spoločne a nerozdielne sťažovateľovi zaplatiť primerané finančné zadostučinenie vo výške 200 000,- Sk, a to do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Odporcovia sú povinní spoločne a nerozdielne sťažovateľovi nahradiť trovy konania vo výške podľa záverečného vyčíslenia do rúk právnej zástupkyne, a to do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili všetci účastníci konania: za okresný súd jeho predseda JUDr. Š. T. listami sp. zn. Spr. 1307/04 zo 17. decembra 2004 a sp. zn. Spr. 3021/05 z 11. januára 2006; za krajský súd jeho podpredseda JUDr. J. A. listami zo 14. decembra 2004 a z 28. decembra 2005 a právna zástupkyňa sťažovateľa stanoviskom k uvedeným vyjadreniam okresného súdu a krajského súdu listami z 8. decembra 2005 a z 2. februára 2006.

2. 1. Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení zo 17. decembra 2004 okrem popisu procesných úkonov vykonaných okresným súdom v predmetnom konaní uviedol:

„Podľa názoru súdu navrhovateľ opakovanými námietkami zaujatosti voči konajúcim sudcom spôsobil prieťahy v konaní, vzhľadom nato, že o týchto námietkach opakovane rozhodoval Krajský súd tak v Košiciach ako aj Prešove s tým, že dva krát

nevyklúčil konajúcich sudcov z prejednávania predmetnej veci a považoval námietku navrhovateľa za nedôvodnú.

Vzhľadom na podania navrhovateľa, predposledná konajúca sudkyňa JUDr. K. na druhú námietku zaujatosti reagovala tým, že sa cítila zaujatá vo veci, vzhľadom na hrubo urážlivé podania zo strany navrhovateľa.

V čase prejednávania predmetnej veci konajúcim sudcom JUDr. B., navrhovateľ opakovane žiadal o poskytnutie lehôt na oboznámenie sa so spisovým materiálom, na doplnenie návrhov na dokazovanie, v stanovených lehotách svoje stanovisko neoznámil a opakovane nereagoval ani na urgencie súdu.

Rovnako nedôslednou identifikáciou vkladných knižiek zo strany navrhovateľa bolo potrebné v súlade s bankovými predpismi oznámiť slovenskej sporiteľni znaky, podľa ktorých bolo možné zabezpečiť výpis pohybu prostriedkov na vkladných knižkách, kde podľa názoru súdu, tento suploval povinnosť navrhovateľa označiť veci, patriace do BSM jednoznačne.

Z prehľadu úkonov tunajšieho súdu vo veci je možné konštatovať, že tunajší súd nespôsobil prietahy v konaní, keďže úkony boli urobené v primeranom časovom rozmedzí maxim. štyroch mesiacov.“

Listom z 11. januára 2006 predseda okresného súdu doplnil svoje stanovisko konštatovaním: „Konanie pod sp. zn. 13 C 144/90 bolo právoplatne skončené dňa 11. 3. 2005. Jeho predmetom bolo zrušenie a vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, čo je vecou fakticky a aj právne náročnou, zvlášť v prípade rozsiahleho majetku a rozdielných tvrdení účastníkov pri zisťovaní jeho pôvodu, existencie ako aj zostatkovej hodnoty veci.

Postup súdu v konaní bol v súlade s procesnými predpismi a ustálenou praxou. (...) (...) súhlasím, aby vec bola prejednaná bez ústneho pojednávania.“

2. 2. Podpredseda krajského súdu vo vyjadrení zo 14. decembra 2004 uviedol:

„Právna vec navrhovateľa MUDr. V. K. proti odporkyni E. B. napadla na tunajší súd dňa 13. 11. 2003.

Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uvádza, že po podaní odvolania neboli Krajským súdom v Prešove do dnešného dňa žiadne pojednávania a ani neboli vykonané žiadne iné

úkony smerujúce k tomu, aby vec bola meritórne rozhodnutá. Tvrdenie sťažovateľa nezodpovedá skutočnosti.

Po nápade veci 13. 11. 2003 referujúci sudca pri rešpektovaní poradia veci v máji 2004 určil termín pojednávania na deň 6. 9. 2004, teda ešte do 10 mesiacov od nápadu veci. Navrhovateľ (sťažovateľ) v odvolacom konaní podal návrh o oslobodenie od súdnych poplatkov, o ktorom v prvom stupni musí rozhodnúť prvostupňový súd. Preto bol spis zaslaný okresnému súdu na rozhodnutie o tomto návrhu.

Po vrátení spisu (14. 10. 2004) bola vec ihneď naterminovaná na deň 9. 2. 2005.

Navrhujeme preto zohľadniť zaslanie spisu prvostupňovému súdu v priebehu odvolacieho konania v súvislosti s podaním samotného sťažovateľa a skutočnosť, že vec bola určená na pojednávanie do 10 mesiacov od jej nápadu a vzhľadom na náročnosť rozhodovania veci o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov považujeme vyterminovanie veci za primerané.

Kedže zo strany odporcu II. nedošlo k nedôvodným prietahom, navrhujeme nevyhovieť ústavnej sťažnosti proti odporcovi II. “

Listom z 28. decembra 2005 podpredseda krajského súdu doplnil svoje stanovisko konštatovaním: *„Vec sp. zn. 13 C 144/90 Okresného súdu v Prešove napadla na Krajský súd v Prešove dňa 14. 10. 2004. Vo veci bolo rozhodnuté 9. 2. 2005 a následne bola expedovaná z krajského súdu dňa 28. 2. 2005.*

V danom prípade možno konštatovať, že postupom Krajského súdu v Prešove nedošlo k prietahom v konaní.

Súhlasíme s prejednaním veci bez ústneho pojednávania. “

2. 3. Právna zástupkyňa sťažovateľa vo svojom stanovisku z 8. decembra 2005 k vyjadreniam okresného súdu zo 17. decembra 2004 a krajského súdu zo 14. decembra 2004 uviedla:

„K vyjadreniu Krajského súdu v Prešove zo dňa 14. 12. 2004 uvádzame, že zotrvávame na tých skutočnostiach, ktoré sme uviedli v pôvodnej ústavnej sťažnosti.

K vyjadreniu Okresného súdu v Prešove zo dňa 17. 12. 2004 uvádzame, že Okresný súd v Prešove neprejednal vec v primeranom čase tak, ako to vyžaduje Ústava SR v článku

číslo 48 odsek 2 a medzinárodné dokumenty o ochrane ľudských práv, ktorými je Slovenská republika viazaná.

V období od 27. 9. 1996 do 2. 9. 1998 Okresný súd v Prešove neurobil žiadne úkony, ktoré by smerovali k meritórnemu prejednaniu veci. Takáto istá situácia nastala v období od 22. 10. 1999 do 30. 4. 2003. Súd síce urobil určité úkony, tie však nesmerovali k rozhodnutiu vo veci samej. (...)

Z vyššie uvedených dôvodov preto nemožno akceptovať dĺžku súdneho konania na prvom stupni 13 rokov. Takéto konanie nezodpovedá požiadavke rozhodnutia v primeranom čase.“

K vyjadreniam okresného súdu z 11. januára 2006 a krajského súdu z 28. decembra 2005 právna zástupkyňa sťažovateľa vo svojom stanovisku z 2. februára 2006 uviedla:

„(...) súhlasíme, aby Ústavný súd SR upustil od ústneho pojednávania o prijatom návrhu (...).

So stanoviskom Okresného súdu Prešov nemožno súhlasiť. Súd uvádza, že zrušenie a vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov je vecou fakticky a právne náročnou. Išlo o bežný spor, kde skutkový stav bol zistený ešte v predchádzajúcom konaní, ktoré bolo vedené na Okresnom súde vo Vranove nad Topľou. K sporom o zrušenie a vyporiadanie BSM existuje bohatá judikatúra a tiež aplikačná prax. Spor teda nemožno ani hodnotiť ako právne zložitý.

Jednotlivé úkony mohli byť uskutočnené v súlade s procesnými predpismi, ale konanie ako celok trvalo neprimerane dlho. Len konanie na prvom stupni trvalo 14 rokov, čo nemožno hodnotiť ako primeranú lehotu, resp. ustálenú prax. Ďalej podotýkame, že v dôsledku dĺžky konania bol sťažovateľ vylúčený z užívania vecí, ktoré mu patrili.

Aj napriek tomu, že sťažovateľ býval mimo obvodu Okresného súdu Prešov, zúčastňoval sa na pojednávaniach, ktoré boli vytýčené. (...) Na pojednávaniach sa nezúčastňovala odporkyňa. Okresný súd mal niekoľko možností, ako zabezpečiť účasť účastníka konania na pojednávaní. Napríklad: udelenie poriadkovej pokuty a to aj opakovane alebo predvedenie. Okresný súd tiež mohol pojednávať v neprítomnosti. Súd však tieto možnosti na zabezpečenie účasti nevyužíval a pojednávania odročoval.

Úkony Okresného súdu Prešov nesmerovali k rozhodnutiu vo veci samej a teda k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádzal. Dokonca v istom čase Okresný súd Prešov neuskutočňoval v predmetnej veci žiadne úkony. Z týchto skutočností vyplýva potom aj celková dĺžka konania, ktorá na prvom stupni presiahla 14 rokov.“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

II.

Jurisdikcia ústavného súdu („rationae temporis“) sa vzťahuje na obdobie po 15. februári 1993. Ústavný súd preto napadnuté konanie okresného súdu posudzoval (najmä pokiaľ ide o správanie sťažovateľa ako účastníka konania a spôsob, akým v konaní postupoval okresný súd) v období po 15. februári 1993. V rámci posúdenia základnej otázky - či sa vec sťažovateľa prerokovala na okresnom súde bez zbytočných prietáhov - však ústavný súd vychádzajúc zo svojej judikatúry (I. ÚS 157/02, IV. ÚS 148/03, III. ÚS 49/04) prihliadal aj na deň začatia konania a obdobie, ktoré v konaní uplynulo do 15. februára 1993, t. j. v danom prípade 7 rokov a 7 mesiacov.

Zo sťažnosti, jej príloh, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 13 C 144/90, ako aj priebeh konania vedeného na krajskom súde pod sp. zn. 2 Co 276/04:

Sťažovateľ sa návrhom podaným 16. júla 1985 na okresnom súde 1 domáhal vyporiadania BSM, pričom konanie bolo na okresnom súde 1 vedené pod sp. zn. 4 C 415/85.

Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 22 Nc 92/90 z 20. novembra 1990 rozhodol o vylúčení zákonného sudcu okresného súdu 1 z prejednávania predmetnej veci a prikázal vec na ďalšie konanie a rozhodnutie okresnému súdu.

Do 15. februára 1993 boli v predmetnej veci vykonané nasledovné úkony:

- 17. december 1990 – spis bol doručený okresnému súdu, kde bolo konanie vedené pod sp. zn. 13 C 144/90;
- 31. január 1991 – okresný súd vyzval sťažovateľa na oznámenie, či trvá na svojich námietkach o „*predpojatosti justičných orgánov SR*“ a či na základe toho nežiada prideliť vec „*niektorému súdu v Českej republike*“;
- 14. február 1991 – sťažovateľ oznámil, že netrvá na svojich námietkach a súhlasí s tým, aby vec prejednal okresný súd;
- 21. marec 1991 – okresný súd požiadal bývalú Slovenskú štátnu sporiteľňu (ďalej len „slovenská sporiteľňa“) o podanie správy ohľadom vkladných knižiek účastníkov a nariadil pojednávanie na 10. apríl 1991;
- 5. apríl 1991 – slovenská sporiteľňa oznámila súdu, že podľa zadaných údajov nie je možné vkladné knižky účastníkov identifikovať;
- 10. apríl 1991 – pojednávanie bolo po vypočutí svedka za ospravedlnenej neprítomnosti účastníkov odročené na neurčito za účelom „*vyžiadania správy*“ od sťažovateľa;
- 15. apríl 1991 – okresný súd požiadal sťažovateľa (ktorý bol poslancom Slovenskej národnej rady), aby oznámil, v ktorých dňoch sa môže zúčastniť pojednávania;
- 21. máj 1991 – súd oznámil sťažovateľovi, že v ním uvedených termínoch nemožno pojednávanie nariadiť, pretože sú už „*vytermínované*“, a súčasne ho žiadal o oznámenie pre neho vhodných termínov v mesiacoch jún a júl 1991 (výzva bola doručená sťažovateľovi 23. mája 1991);
- 13. jún 1991 – okresný súd opätovne vyzval sťažovateľa, aby oznámil pre neho vhodné termíny v mesiacoch jún a júl 1991 (výzva bola doručená 17. júna 1991);
- 25. jún 1991 – okresný súd 1 žiadal od okresného súdu zapožičanie spisu z dôvodu urgencyie súdneho znalca ohľadne vyúčtovania jeho odmeny;
- 26. jún 1991 – okresný súd zaslal spis okresnému súdu 1 s tým, aby bol vrátený do 10. júla 1991;

- 1. júl 1991 – spis bol doručený okresnému súdu 1;
- 9. júl 1991 – spis bol vrátený okresnému súdu, ktorý nariadil pojednávanie na 4. september 1991;
- 19. august 1991 – zákonný sudca (JUDr. B.) dal pokyn na zrušenie pojednávania nariadeného na 4. september 1991 z dôvodu jeho stáže na Okresnom súde Bardejov;
- 9. september 1991 – vec bola pridelená novej zákonnej sudkyňi (JUDr. W.);
- 3. október 1991 – okresný súd nariadil pojednávanie na 23. október 1991;
- 23. október 1991 – pojednávanie bolo po vypočutí svedka odročené na neurčito za účelom vyjadrenia sťažovateľa, v ktorých termínoch vzhľadom na jeho povinnosti poslanca parlamentu je možné nariadiť ďalšie pojednávanie za účelom vypočutia svedkyne a ďalšieho dokazovania;
- 16. december 1991 – okresný súd urgoval sťažovateľa, aby oznámil „kedy nezasadá SNR“ a teda je možné nariadiť pojednávanie;
- 30. december 1991 – sťažovateľ oznámil, že sa môže zúčastniť na pojednávaní v termíne od 6. januára 1992 do 13. januára 1992;
- 22. január 1992 – okresný súd oznámil sťažovateľovi, že v období, ktoré uviedol, nie je možné nariadiť pojednávanie, pretože v tomto období sú už určené termíny v iných veciach, a zároveň ho požiadal aby mu oznámil, v ktorom najbližšom období sa bude môcť zúčastniť pojednávania, a to aspoň 4 týždne pred týmto obdobím;
- 6. február 1992 – okresný súd nariadil pojednávanie na 4. marec 1992;
- 4. marec 1992 – pojednávanie bolo po vypočutí sťažovateľa v neprítomnosti odporkyne odročené na 1. apríl 1992;
- 1. apríl 1992 – pojednávanie bolo z dôvodu neprítomnosti účastníkov (sťažovateľ sa telefonicky ospravedlnil) odročené na neurčito z dôvodu podania správy sťažovateľom, kedy sa bude môcť zúčastniť pojednávania;
- 23. apríl 1992 – okresný súd vyzval sťažovateľa, aby oznámil, kedy sa bude môcť zúčastniť pojednávania;
- 17. jún 1992 – okresný súd nariadil pojednávanie na 12. august 1992;
- 12. august 1992 – pojednávanie bolo po vypočutí sťažovateľa v neprítomnosti odporkyne odročené na neurčito za účelom poskytnutia lehoty sťažovateľovi na „*naštudovanie spisu a na prípadné ďalšie doplnenie dokazovania*“;

- 15. september 1992 – okresný súd žiadal sťažovateľa, aby oznámil, či využil svoju možnosť preštudovať spis a aké sú jeho ďalšie návrhy na dokazovanie;
- 29. september 1992 – sťažovateľ oznámil údaje svedkyne, ktorú žiadal vypočuť;
- 10. november 1992 – okresný súd žiadal od slovenskej sporiteľne správu ohľadom výšky vkladu na vkladnej knižke účastníkov ku dňu zániku BSM a súčasne žiadal dožiadaný súd o vypočutie sťažovateľom navrhovanej svedkyne;
- 13. november 1992 – dožiadanie bolo doručené dožiadanému súdu;
- 17. november 1992 – okresnému súdu bola doručená správa slovenskej sporiteľne, že má nedostatok identifikačných údajov na zistenie vkladnej knižky;
- 16. január 1993 – vybavené dožiadanie bolo vrátené okresnému súdu;
- 18. január 1993 – okresný súd nariadil pojednávanie na 3. február 1993;
- 3. február 1993 – pojednávanie bolo po vypočutí účastníkov odročené na 17. február 1993 za účelom predvolania svedkyne;

Po 15. februári 1993 boli v predmetnej veci vykonané nasledovné úkony:

- 17. február 1993 – pojednávanie bolo po tom, ako okresný súd uložil poriadkovú pokutu svedkyňi, ktorá sa opakovane nezúčastnila pojednávania, odročené na 3. marec 1993 za účelom jej opätovného predvolania;
- 24. február 1993 – svedkyňa sa odvolala proti uzneseniu, ktorým jej bola uložená poriadková pokuta;
- 3. marec 1993 – pojednávanie bolo po vypočutí svedkyne, ktorej súd odpustil poriadkovú pokutu, odročené na neurčito za účelom poskytnutia lehoty sťažovateľovi, aby oznámil adresu ďalšieho svedka;
- 12. marec 1993 – sťažovateľ žiadal okresný súd o predĺženie lehoty na oznámenie adresy svedka, ktorý sa presťahoval;
- 15. marec 1993 – sťažovateľ oznámil okresnému súdu adresu svedka;
- 27. apríl 1993 – okresný súd nariadil pojednávanie na 12. máj 1993;
- 12. máj 1993 – pojednávanie bolo z dôvodu neospravedlnenej neúčasti odporkyne a ospravedlnenej neúčasti svedka odročené na neurčito a súčasne okresný súd vyzval svedka, aby oznámil trvanie jeho práceneschopnosti;
- 26. máj 1993 – svedok oznámil, že jeho práceneschopnosť bude trvať tri týždne;

- 12. august 1993 – okresný súd vyzval svedka, aby oznámil, či mu jeho zdravotný stav dovoľuje dostaviť sa na okresný súd;
- 23. august 1993 – svedok oznámil, že sa môže dostaviť k svedeckej výpovedi, a okresný súd nariadil pojednávanie na 6. október 1993;
- 6. október 1993 – pojednávanie bolo po vypočutí svedka odročené na neurčito za účelom poskytnutia lehoty sťažovateľovi na preštudovanie spisu a predloženia ďalších návrhov na dokazovanie;
- 5. november 1993 – okresný súd vyzval sťažovateľa, aby oznámil ďalšie návrhy na dokazovanie;
- 17. november 1993 – sťažovateľ oznámil, že „*dôkazy a návrhy*“ predloží na najbližšom pojednávaní;
- 23. november 1993 – okresný súd nariadil pojednávanie na 15. december 1993;
- 15. december 1993 – pojednávanie bolo po vypočutí sťažovateľa, ktorému bola na jeho žiadosť poskytnutá lehota na zaujatie písomného stanoviska k veci, odročené na neurčito;
- 27. december 1993 – sťažovateľ predložil okresnému súdu písomné stanovisko k veci;
- 3. január 1994 – okresný súd zaslal vyjadrenie sťažovateľa odporkyňi na zaujatie stanoviska;
- 25. február 1994 – okresnému súdu bolo doručené stanovisko odporkyne;
- 2. marec 1994 – okresný súd nariadil pojednávanie na 30. marec 1994;
- 30. marec 1994 – pojednávanie bolo po vypočutí sťažovateľa za neprítomnosti odporkyne odročené na neurčito za účelom vyžiadania správy od slovenskej sporiteľne ohľadom vkladných knižiek účastníkov, ako aj z dôvodu nariadenia znaleckého dokazovania;
- 5. máj 1994 – okresný súd uznesením ustanovil súdneho znalca, aby ocenil nehnuteľnosti patriace do BSM, a účastníkom uložil povinnosť zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania;
- 18. máj 1994 – odporkyňa sa odvolala proti uzneseniu o nariadení znaleckého dokazovania z dôvodu, že znalecké posudky ohľadom ocenenia nehnuteľností patriacich do BSM boli už dvakrát vypracované;
- 27. máj 1994 – sťažovateľ zaplatil preddavok na trovy znaleckého dokazovania;
- 20. jún 1994 – okresnému súdu bol doručený znalecký posudok týkajúci sa ocenenia nehnuteľností z BSM a okresný súd ho obratom zaslal na vyjadrenie účastníkom;

- 12. september 1994 – okresný súd urgoval účastníkov, aby sa vyjadrili k znaleckému posudku, a súčasne vyzval slovenskú sporiteľňu, aby oznámila „pohyb“ finančných prostriedkov na vkladnej knižke účastníkov;
- 16. september 1994 – slovenská sporiteľňa oznámila okresnému súdu, že za poskytnutie požadovaných údajov si bude účtovať poplatok a teda, či okresný súd trvá na svojej požiadavke;
- 19. september 1994 – okresný súd oznámil slovenskej sporiteľni, že na svojej požiadavke trvá;
- 22. september 1994 – sťažovateľ žiadal vypočúť na pojednávaní súdneho znalca k znaleckému posudku;
- 28. september 1994 – odporkyňa oznámila, že nemá námietky proti znaleckému posudku;
- 3. október 1994 – okresnému súdu bola doručená správa od s. s. (ohľadom vkladnej knižky „E. K.“);
- 6. október 1994 – okresný súd vyzval sťažovateľa, aby oznámil údaje na identifikáciu ďalšej vkladnej knižky s názvom „V. K.“;
- 20. október 1994 – sťažovateľ reagoval na výzvu okresného súdu;
- 21. október 1994 – okresný súd žiadal s. s., aby podala správu o „pohybe“ finančných prostriedkov na vkladnej knižke s názvom „V. K.“;
- 15. november 1994 – s. s. oznámila okresnému súdu, že podľa zadaných údajov sa vkladná knižka nedá identifikovať, a okresný súd súčasne nariadil pojednávanie na 30. november 1994;
- 30. november 1994 – pojednávanie bolo po vypočutí súdneho znalca odročené na neurčito za účelom oznámenia adresy svedka sťažovateľom;
- 7. december 1994 – sťažovateľ oznámil adresu svedka;
- 8. december 1994 – okresný súd nariadil pojednávanie na 11. január 1995;
- 13. december 1994 – svedok ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní a žiadal, aby bol vypočutý okresným súdom 1;
- 11. január 1995 – pojednávanie bolo z dôvodu neospravedlnenej neúčasti účastníkov odročené na neurčito za účelom vypočutia svedka okresným súdom 1;
- 12. január 1995 – spis bol doručený okresnému súdu 1;

- 30. január 1995 – po vypočutí svedka k okolnostiam ohľadom vkladnej knižky účastníkov s názvom „V. K.“ bol spis vrátený okresnému súdu;
- 31. január 1995 – okresný súd nariadil pojednávanie na 8. marec 1995;
- 8. marec 1995 – pojednávanie bolo po vypočutí sťažovateľa odročené na neurčito za účelom opätovného vyžiadania správy od s. s.;
- 13. apríl 1995 – s. s. oznámila okresnému súdu, ktoré údaje sa vyžadujú na identifikáciu vkladnej knižky;
- 20. apríl 1995 – okresný súd žiadal od sťažovateľa v intenciách pokynov s. s. zadanie ďalších údajov o vkladnej knižke s názvom „V. K.“;
- 3. máj 1995 – sťažovateľ reagoval na výzvu okresného súdu s tým, že žiadal opätovné vypočutie svedka (riaditeľa s. s.), ktorý bol okresným súdom 1 vypočutý už v januári 1995;
- 5. máj 1995 – okresný súd nariadil pojednávanie na 31. máj 1995;
- 31. máj 1995 – pojednávanie bolo po vypočutí sťažovateľa odročené na neurčito za účelom vypočutia svedka okresným súdom 1;
- 22. jún 1995 – spis bol doručený okresnému súdu 1;
- 27. júl 1995 – spis bol po vypočutí svedka vrátený okresnému súdu;
- 8. august 1995 – okresný súd nariadil pojednávanie na 23. august 1995;
- 23. august 1995 – pojednávanie bolo bez meritórneho prejednávania veci odročené na 13. september 1995 za účelom predvolania neprítomnej odporkyne;
- 9. september 1995 – odporkyňa ospravedlnila neúčast' na pojednávaní s tým, že nemá ďalšie návrhy na dokazovanie;
- 13. september 1995 – pojednávanie bolo po vypočutí sťažovateľa a na jeho žiadosť odročené na 4. október 1995 za účelom poskytnutia mu lehoty na zistenie ďalších údajov o vkladnej knižke s názvom „V. K.“;
- 3. október 1995 – sťažovateľ opätovne oznámil jemu známe identifikačné údaje o vkladnej knižke s názvom „V. K.“;
- 4. október 1995 – pojednávanie bolo za účelom vyžiadania správy od s. s. odročené na neurčito;
- 13. november 1995 – okresnému súdu bola doručená žiadosť vyšetrovateľa polície (ďalej len „vyšetrovateľ“) o zapožičanie spisu z dôvodu prešetrenia sťažovateľovho oznámenia

o spáchaní trestného činu poškodzovania cudzích práv odporkyňou, ktorá v konaní o vyporiadanie BSM uviedla, že neexistuje vkladná knižka s názvom „V. K.“;

- 15. november 1995 – okresný súd oznámil vyšetrovateľovi, že spis nemožno zapožičať, pretože vec nebola právoplatne skončená;

- 22. január 1996 – okresný súd urgoval správu od s. s.;

- 1. február 1996 – s. s. oznámila okresnému súdu, že podľa zadaných údajov nie je možná identifikácia vkladnej knižky s názvom „V. K.“;

- 2. február 1996 – okresný súd nariadil pojednávanie na 28. február 1996;

- 28. február 1996 – pojednávanie bolo bez meritórneho prejednanie veci odročené na neurčito do doby prešetrenia podnetu sťažovateľa o spáchaní trestného činu „*pracovníkmi s. s.*“;

- 26. marec 1996 – okresnému súdu bolo doručené uznesenie vyšetrovateľa o odložení podnetu sťažovateľa, pretože vo veci nedošlo k podozreniu zo spáchania trestného činu ani priestupku;

- 28. marec 1996 – okresný súd žiadal z psychiatrického oddelenia Vojenskej nemocnice v R. (ďalej len „nemocnica“), v ktorej bol sťažovateľ v roku 1983 hospitalizovaný, správu, či v tej dobe nedal sťažovateľ v nemocnici do úschovy peniaze alebo šperky;

- 25. apríl 1996 – nemocnica oznámila okresnému súdu, že počas hospitalizácie si sťažovateľ neuložil do úschovy žiadne predmety;

- 26. apríl 1996 – okresný súd nariadil pojednávanie na 22. máj 1996;

- 22. máj 1996 – pojednávanie bolo na žiadosť sťažovateľa odročené na neurčito za účelom opätovného vyžiadania správy od s. s., pobočky V., o vkladnej knižke s názvom „V. K.“;

- 11. jún 1996 – z pobočky s. s. bola okresnému súdu doručená správa o „pohybe“ peňažných prostriedkov na vkladnej knižke s názvom „V. K.“;

- 12. jún 1996 – okresný súd nariadil pojednávanie na 28. jún 1996;

- 28. jún 1996 – pojednávanie bolo po vypočutí sťažovateľa odročené na neurčito z dôvodu vypočutia neprítomnej odporkyne okresným súdom 1 k správe o vkladnej knižke s názvom „V. K.“;

- 8. júl 1996 – spis bol doručený okresnému súdu 1;

- 5. august 1996 – po vypočutí odporkyne bol spis vrátený okresnému súdu;

- 6. august 1996 – okresný súd nariadil pojednávanie na 6. september 1996;

- 13. august 1996 – okresný súd zmenil nariadený termín pojednávania zo 6. septembra 1996 na 13. september 1996;
- 22. august 1996 - okresný súd zmenil nariadený termín pojednávania z 13. septembra 1996 na 27. september 1996;
- 27. september 1996 – pojednávanie bolo na žiadosť sťažovateľa odročené na neurčito s tým, že sťažovateľ „*vyšpecifikuje predmety*“ patriace do BSM;
- 30. október 1996 – sťažovateľ zaslal okresnému súdu špecifikáciu všetkých vecí patriacich do BSM s označením - „*Upresnenie návrhu na vyporiadanie BSM*“;
- 5. december 1996 – okresný súd zaslal upresnený návrh sťažovateľa na vyjadrenie odporkyňi;
- 7. máj 1997 – okresný súd urgoval odporkyňu na zaslanie vyjadrenia k doplnenému návrhu sťažovateľa;
- 16. júl 1997 – odporkyňa sa vyjadrila k doplnenému návrhu sťažovateľa;
- 19. december 1997 – okresný súd opätovne žiadal odporkyňu, aby sa vyjadrila k návrhu sťažovateľa z 30. októbra 1996, a súčasne vyzval sťažovateľa, aby oznámil, či medzi účastníkmi nie je možná dohoda;
- 14. január 1998 – sťažovateľ oznámil súdu, že dohoda s odporkyňou nie je možná;
- 2. február 1998 – okresný súd nariadil pojednávanie na 2. september 1998;
- 9. júl 1998 – sťažovateľ navrhol vypočuť ako svedkov deti pochádzajúce z manželstva s odporkyňou;
- 2. september 1998 – pojednávanie bolo bez meritórneho prejednanía veci z dôvodu ospravedlnenej neúčasti odporkyne odročené na 21. október 1998;
- 21. október 1998 – pojednávanie bolo po tom, ako sťažovateľ namietal zaujatosť sudcov okresného súdu, odročené na neurčito z dôvodu potreby predložiť spis krajskému súdu;
- 2. november 1998 – spis bol predložený krajskému súdu na konanie o sťažovateľovej námietke zaujatosti;
- 5. november 1998 – krajský súd uznesením sp. zn. 2 Nc 77/98 rozhodol, že s výnimkou jedného sudcu (JUDr. T.) ostatní sudcovia okresného súdu nie sú vylúčení z pojednávania a rozhodovania veci vedenej pod sp. zn. 13 C 144/90;
- 13. október 1998 – sťažovateľ zaslal okresnému súdu „*návrh na konečné vyporiadanie BSM*“;

- 24. november 1998 – sťažovateľ namietal zaujatosť zákonnej sudkyne (JUDr. K.);
- 23. február 1999 – spis bol z krajského súdu vrátený okresnému súdu;
- 2. marec 1999 – okresný súd nariadil pojednávanie na 12. máj 1999;
- 19. apríl 1999 – okresný súd zaslal sťažovateľov „návrh na konečné vypořádanie BSM“ na vyjadrenie odporkyňi;
- 4. máj 1999 – sťažovateľ oznámil okresnému súdu, že nesúhlasí s uznesením krajského súdu z 5. novembra 1998;
- 12. máj 1999 – pojednávanie bolo z dôvodu neospravedlnenej neúčasti účastníkov odročené na 8. september 1999 (sťažovateľ prevzal predvolanie 26. apríla 1999);
- 8. september 1999 – pojednávanie bolo z dôvodu nutnosti postúpenia spisu krajskému súdu na rozhodnutie o sťažovateľovej námietke zaujatosti proti zákonnej sudkyňi odročené na neurčito;
- 29. september 1999 – spis bol predložený krajskému súdu;
- 6. október 1999 – krajský súd uznesením sp. zn. 2 Nc 44/99 rozhodol, že zákonná sudkyňa JUDr. K. (sama sa cítila byť vo veci zaujatá) je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci vedenej pod sp. zn. 13 C 144/90;
- 21. október 1999 – spis bol vrátený okresnému súdu;
- 15. február 2001 – okresný súd vyzval účastníkov, aby oznámili návrhy na ďalšie dokazovanie a či nie je možné, aby uzavreli zmier, pretože predmetom vypořádania BSM sú aj nehnuteľnosti a keďže boli ocenené podľa starších cenových predpisov, bude potrebné ich nanovo oceniť súdnym znalcom;
- 5. marec 2001 – sťažovateľ oznámil okresnému súdu, že uzavretie mimosúdnej dohody s odporkyňou nie je možné, navrhol vypočúť svedka a vyjadril súhlas s už vypracovanými znaleckými posudkami ohľadom ocenenia nehnuteľností z BSM;
- 8. marec 2001 – odporkyňa oznámila, že nemá návrh na doplnenie dokazovania;
- 31. august 2001 – okresný súd uznesením ustanovil súdneho znalca, aby do 60 dní nanovo ocenil nehnuteľnosti patriace do BSM, a účastníkom uložil povinnosť zaplatiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania;
- 26. september 2001 – odporkyňa podala odvolanie proti uzneseniu o nariadení znaleckého dokazovania z dôvodu, že ona nežiadala nariadenie nového dokazovania súdnym znalcom a proti pôvodným znaleckým posudkom nemala námietky, súčasne proti predmetnému

uznesení podal odvolanie aj sťažovateľ s tým, že ďalšie znalecké dokazovanie, ktoré už bolo dvakrát vykonané, považuje za „*nezmyselné, zbytočné a zo strany súdu za naťahovanie času a šikanovanie*“;

- 23. október 2001 – spis bol predložený krajskému súdu;
- 17. júl 2002 – krajský súd uznesením sp. zn. 2 Co 646/01 potvrdil odvolaniami účastníkov napádané uznesenie okresného súdu z 31. augusta 2001;
- 8. august 2002 – spis bol vrátený okresnému súdu;
- 27. august 2002 – spis bol zaslaný súdnemu znalcovi;
- 20. november 2002 – súdny znalec žiadal okresný súd o súčinnosť pri zadovážení podkladov nevyhnutných na vypracovanie znaleckého posudku, pretože účastníci ich nie sú schopní zabezpečiť;
- 25. november 2002 – okresný súd žiadal od príslušného katastrálneho úradu súdnym znalcom požadované podklady (napr. aktuálny list vlastníctva, kópiu katastrálnej mapy);
- 25. február 2003 – okresnému súdu bol doručený znalecký posudok;
- 13. marec 2003 – okresný súd nariadil pojednávanie na 30. apríl 2003;
- 30. apríl 2003 – pojednávanie bolo pre závalu v doručovaní predvolania odporčkyni, ktorá sa na pojednávaní nezúčastnila, odročené na 9. jún 2003;
- 9. jún 2003 – pojednávanie bolo z dôvodu ospravedlnenej neprítomnosti odporckyne odročené na 3. september 2003 za účelom jej opätovného predvolania, pretože sťažovateľ trval na jej prítomnosti;
- 3. september 2003 – okresný súd vyhlásil na pojednávaní rozsudok o vypořiadaní BSM (tento rozsudok nadobudol právoplatnosť 11. marca 2005);
- 21. október 2003 – sťažovateľ sa odvolal proti rozsudku a súčasne vzniesol proti zákonnej sudckyni námietku zaujatosti;
- 22. október 2003 – okresný súd uznesením uložil sťažovateľovi zaplatiť súdny poplatok za odvolanie a súčasne odvolanie sťažovateľa zaslal odporckyni na vyjadrenie;
- 6. november 2003 – spis bol predložený krajskému súdu, kde bola vec vedená pod sp. zn. 2 Co 482/03;
- 7. november 2003 – okresnému súdu bola doručená žiadosť sťažovateľa o oslobodenie od súdnych poplatkov, ktorá bola 13. novembra 2003 zaslaná krajskému súdu, kde sa nachádzal spis;

- 6. september 2004 – krajský súd uznesením sp. zn. 2 Co 482/03 rozhodol, že zákonná sudkyňa (JUDr. B.) nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci vedenej pod sp. zn. 13 C 144/90 a súčasne vrátil vec okresnému súdu (bez vybavenia sťažovateľovho odvolania) na rozhodnutie o žiadosti sťažovateľa na oslobodenie od súdnych poplatkov;
- 20. september 2004 – spis bol vrátený okresnému súdu;
- 23. september 2004 – okresný súd uznesením priznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov;
- 14. október 2004 – spis bol opätovne predložený krajskému súdu na konanie o odvolaní sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu z 3. septembra 2003, o ktorom krajský súd konal pod sp. zn. 2 Co 276/04;
- 3. december 2004 – krajský súd nariadil pojednávanie na 9. február 2005;
- 8. december 2004 – krajský súd zaslal spis okresnému súdu za účelom vypracovania vyjadrenia k ústavnej sťažnosti sťažovateľa;
- 23. december 2004 – spis bol vrátený krajskému súdu;
- 9. február 2005 – krajský súd na pojednávaní rozsudkom sp. zn. 2 Co 276/04 rozhodol, že zákonná sudkyňa (JUDr. B.) nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 13 C 144/90, a súčasne zmenil odvolaním napádaný rozsudok okresného súdu z 3. septembra 2003;
- 1. marec 2005 – spis bol vrátený okresnému súdu;
- 7. apríl 2005 – sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu z 9. februára 2005 dovolanie;
- 8. apríl 2005 – okresný súd zaslal dovolanie sťažovateľa na vyjadrenie odporkyňi;
- 11. apríl 2005 – okresný súd vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie;
- 18. apríl 2005 – sťažovateľ zaslal okresnému súdu žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov;
- 28. apríl 2005 – odporkyňa sa vyjadrila k dovolaniu sťažovateľa;
- 2. máj 2005 – okresný súd priznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov;
- 23. máj 2005 – spis bol predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“);

- 28. november 2005 – najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 2 Cdo 105/05 dovolanie sťažovateľa zamietol;
- 13. december 2005 – spis bol vrátený okresnému súdu.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov (...).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty spravidla dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (napr. I. ÚS 41/02).

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 144/90 o návrhu sťažovateľa na vyporiadanie BSM, ako aj v odvolacom konaní krajského súdu v tejto veci vedenej pod sp. zn. 2 Co 276/04 došlo k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, I. ÚS 79/05). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

***I. K namietanému postupu okresného súdu v konaní vedenom
pod sp. zn. 13 C 144/90***

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o vyporiadanie BSM v okolnostiach danej veci mohol predstavovať určitý stupeň zložitosti súvisiaci najmä s ustálením skutkového stavu opakovaným znaleckým dokazovaním. Doterajší neobyčajne zdĺhavý priebeh napadnutého konania však ústavný súd nemôže pripísať iba na vrub faktickej zložitosti prerokovávanej veci. Podľa názoru ústavného súdu žiadna skutková zložitosť veci nemôže ospravedlniť viac ako 19 rokov a 7 mesiacov trvajúce konanie (od podania návrhu 16. júla 1985 do právoplatného skončenia 11. marca 2005), z toho na okresnom súde trvalo konanie takmer 14 rokov a 2 mesiace (od 17. decembra 1990).

V tejto súvislosti ústavný súd poznamenáva, že celková dĺžka napadnutého konania je sama osebe nezlučiteľná s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy. Takáto

zdlhavosť konania totiž ovplyvňuje stav právnej neistoty dotknutej osoby do tej miery, že sa jej právo na súdnu ochranu stáva iluzórnym, a teda ho ohrozuje vo svojej podstate (mutatis mutandis I. ÚS 52/01).

2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľa ako účastníka konania, ústavný súd konštatuje, že v jeho správaní nezistil žiadnu takú skutočnosť, ktorá by podstatnou mierou ovplyvnila celkovú dĺžku konania. V súvislosti s názorom okresného súdu, že sťažovateľ prispel k priet'ahom v konaní opakovanými námietkami zaujatosti proti zákonným sudcom, kvôli čomu bolo nevyhnutné opakovane predkladať spis krajskému súdu, ústavný súd poukazujúc na svoju judikatúru (napr. I. ÚS 102/05) konštatuje, že využitie možností daných účastníkovi procesnými predpismi (Občianskym súdnym poriadkom) na uplatňovanie a presadzovanie jeho práva v občianskom súdnom konaní spôsobuje síce predĺženie priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné priet'ahy (I. ÚS 31/01) spôsobené sťažovateľom (účastníkom). Využitie týchto procesných prostriedkov nie je príčinou zdlhavého konania, ale spôsobom realizácie práva na súdnu ochranu (I. ÚS 52/01). Pre úplnosť je potrebné dodať, že keď na jednej strane sťažovateľ ako účastník konania využije na svoju obranu procesné prostriedky dané mu príslušným procesným kódexom, na druhej strane musí počítať s tým, že ich využitie môže mať za následok spomalenie postupu všeobecného súdu pri prerokovaní veci samej a že tento dôsledok (predĺženie konania) nemôže v sťažnosti podanej podľa čl. 127 ods. 1 ústavy následne úspešne pripísať výlučne postupu konajúceho súdu.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a v tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že prihliadol na skutočnosť, že konanie sa začalo na okresnom súde 1. júla 1985 a na okresnom súde pokračovalo od 17. decembra 1990, ale postup okresného súdu v konaní mohol posudzovať až od 15. februára 1993. Ústavný súd konštatuje, že okresný súd bol v predmetnej veci nečinný, resp. nevykazoval posudzovanej veci relevantnú procesnú činnosť v období:

- od 5. decembra 1996 (okresný súd zaslal upresnený návrh sťažovateľa na vyjadrenie odporkyňi) – do 7. mája 1997 (okresný súd urgoval zaslanie vyjadrenia odporkyňou), t. j. 5 mesiacov;

- od 16. júla 1997 (okresnému súdu bolo doručené vyjadrenie odporkyne) – do 2. septembra 1998 (pojednávane na okresnom súde), pričom v tomto období okresný súd nevykonával žiadne úkony smerujúce k meritórnemu rozhodnutiu veci ani žiadnu prípravu na pojednávanie, len 2. februára 1998 nariadil pojednávanie na 2. september 1998, t. j. viac ako 13 mesiacov;

- od 21. októbra 1999 (spis bol z krajského súdu vrátený okresnému súdu) – do 15. februára 2001 (okresný súd vyzval účastníkov konania, aby oznámili návrhy na ďalšie dokazovanie), t. j. viac ako 1 rok a 3 mesiace, pričom v uvedený deň, t. j. 15. februára 2001, po takmer 15-ročnom trvaní sporu vyzval okresný súd účastníkov na oznámenie, či nie je možné pristúpiť na mimosúdne urovanie veci.

Celková doba nečinnosti ustálená ústavným súdom je viac ako 3 roky a 4 mesiace, pričom nezanedbateľná nie je ani skutočnosť, že okresný súd vyhlásil vo veci rozsudok (3. september 2003) po viac ako 12 rokoch a 8 mesiacoch od nápadu veci okresnému súdu (17. december 1990).

Ústavný súd poukazuje aj na také nedostatky v konaní okresného súdu, ako je jeho málo účinný postup pri zabezpečení účasti odporkyne na pojednávaniach, ktorá sa v posudzovanom období z 24 nariadených pojednávanií zúčastnila iba na troch (21. októbra 1998, 8. septembra 1999 a 3. septembra 2003), pričom svoju neúčast' síce v 14 prípadoch telefonicky ospravedlnila, avšak bez uvedenia konkrétneho dôvodu. V tejto súvislosti ústavný súd poznamenáva, že súd má k dispozícii celý rad procesných prostriedkov (poriadkové opatrenia) na zabezpečenie prítomnosti účastníkov na pojednávanií, ktorých aktívna spolupráca by bezpochyby prispela k urýchlenému konaniu vo veci (§ 6 Občianskeho súdneho poriadku).

V priebehu celého konania a tiež v rozhodnom období okresný súd nepostupoval dôsledne, nezorganizoval svoju prácu tak, aby v čo najkratšej dobe zadovážil dostatok relevantných dôkazov potrebných na rozhodnutie vo veci samej a aby čo najefektívnejšie využil aj dokazovanie vykonané okresným súdom 1. Dôsledkom tohto zdĺhavého konania bolo potrebné napr. opakovane nariaďovať znalecké dokazovanie na ocenenie nehnuteľností

patriacich do BSM, pretože skôr vypracované znalecké posudky sa plynutím času stávali neaktuálnymi. Tieto skutočnosti rovnako prispeli k predĺženiu konania a tento postup okresného súdu v posudzovanej veci nezodpovedá postupu, ktorý by smeroval k urýchlenému odstráneniu právnej neistoty účastníkov, teda ktorý by zodpovedal ústavou priznanému základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a príslušným ustanoveniam Občianskeho súdneho poriadku (najmä § 6, § 100 ods. 1 a § 114).

Ústavný súd však súčasne poukazuje aj na skutočnosť, že doba, počas ktorej sa konalo o odvolaniach účastníkov, resp. o námietkach zaujatosti vznesených sťažovateľom proti zákonným sudcom na súde vyššej inštancie, je obdobím, ktorého dĺžku, resp. trvanie nemohol okresný súd ovplyvniť, a preto sa v tomto období z objektívnych dôvodov nemohol dopustiť zbytočných prietáhov v konaní.

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 1.

II. K namietanému postupu krajského súdu v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 276/04

V súvislosti so sťažovateľom napádaným postupom krajského súdu v konaní o jeho odvolaní proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 13 C 144/90 z 3. septembra 2003 ústavný súd zo súdneho spisu zistil, že sťažovateľ 21. októbra 2003 spolu s odvolaním proti predmetnému rozsudku okresného súdu vzniesol proti zákonnej sudkyňi námietku zaujatosti. Následne okresný súd uznesením z 22. októbra 2003 uložil sťažovateľovi zaplatiť súdny poplatok za odvolanie a 6. novembra 2003 bol spis predložený krajskému súdu, ktorý vo veci konal pod sp. zn. 2 Co 482/03. Sťažovateľ 7. novembra 2003 požiadal okresný súd o oslobodenie od súdnych poplatkov a jeho žiadosť okresný súd 13. novembra 2003 postúpil krajskému súdu, kde sa nachádzal spis. Krajský súd uznesením č. k. 2 Co 482/03-598 zo 6. septembra 2004 rozhodol iba o námietke zaujatosti uplatnenej

sťažovateľom proti zákonnej sudkyni a spis vrátil bez vybavenia sťažovateľovho odvolania okresnému súdu.

Po vrátení spisu okresnému súdu 20. septembra 2004 okresný súd uznesením z 23. septembra 2004 priznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov a následne 14. októbra 2004 bol spis predložený krajskému súdu na konanie o odvolaní sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu z 3. septembra 2003, o ktorom krajský súd konal pod sp. zn. 2 Co 276/04.

Z prehľadu procesných úkonov, ktoré vyplývajú z bodu II tohto nálezu, ako aj zo súdneho spisu, ktorý bol zapožičaný, vyplýva, že krajský súd konal vo veci v podstate priebežne. Krajský súd rozhodol o odvolaní sťažovateľa už po 3 mesiacoch a 26 dňoch (od 14. októbra 2004), a to uznesením č. k. 2 Co 276/04-614 z 9. februára 2005 tak, že odvolaním sťažovateľa napádaný rozsudok okresného súdu zmenil. Spis bol vrátený okresnému súdu 1. marca 2005.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že doba 3 mesiacov a 26 dní, v ktorej po splnení všetkých procesných podmienok na konanie o odvolaní krajský súd rozhodol o odvolaní sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu, je primeraná a nesignalizuje porušenie základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Preto ústavný súd o tejto časti sťažnosti rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 2.

4. Vzhľadom na to, že konanie vo veci sťažovateľa vedené na okresnom súde pod sp. zn. 13 C 144/90 bolo v spojení s konaním krajského súdu vedeným pod sp. zn. 2 Co 276/04 právoplatne skončené 11. marca 2005, teda právna neistota sťažovateľa bola odstránená, preto neprichádzalo do úvahy rozhodnúť v zmysle § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ sa domáhal aj priznania primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 200 000 Sk spoločne a nerozdielne od okresného súdu aj krajského súdu, ktoré odôvodnil najmä tým, že: „*súd svojím nekonaním znemožnil používať vlastný majetok po dlhú dobu*“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je pre sťažovateľa dostatočným zadosťučinením. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať sťažovateľovi aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti a s prihliadnutím najmä na mimoriadne dlhú celkovú dĺžku konania pred okresným súdom považuje za primerané priznať vo výške 100 000 Sk, tak ako je to uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 3.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil (v danom prípade okresný súd), je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Výrok o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia je viazaný na výrok o vyslovenom porušení práva alebo slobody, porušenie ktorých sa namieta (§ 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde). Keďže v prípade sťažovateľom namietaného postupu krajského súdu ústavný súd vyslovil, že označené základné právo porušené nebolo, nemohol v tejto súvislosti priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie aj zo strany krajského súdu.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom. Advokát vykonal dva úkony právnych služieb, a to prevzatie a príprava zastúpenia a písomné podanie sťažnosti uskutočnené v roku 2004, jeden úkon uskutočnený v roku 2005, a to stanovisko k vyjadreniam okresného súdu z 8. decembra 2005, a jeden úkon uskutočnený v roku 2006, a to vyjadrenie z 2. februára 2006. Odmena za jeden úkon právnych služieb vykonaných v roku 2004 podľa ustanovení § 1 ods. 3, § 13 ods. 8 prvej vety, § 16 ods. 1 písm. a) a c) a § 25 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb je 4 534 Sk a hodnota režijného paušálu je 136 Sk. Za dva úkony právnych služieb vykonaných v roku 2004 predstavuje odmena advokátovi sumu 9 070 Sk a dvojnásobok režijného paušálu vo výške 272 Sk. Za úkon vykonaný v roku 2005 podľa ustanovení § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb je 2 501 Sk plus režijný paušál 150 Sk. Ústavný súd priznal sťažovateľovi aj náhradu trov za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2006 vo výške 2 730 Sk a režijný paušál vo výške 164 Sk. Ústavný súd tak sťažovateľovi priznal náhradu trov v celkovej výške 14 887 Sk, tak ako je to uvedené pod bodom 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. marca 2006